

vení, že za desková tělesa knihovní pokládati sluší ty statky, které ve stávajících deskách zemských jsou zapsány, a že knihovní vložky, tělesa desková obsahující, tvoří dohromady jednu hlavní knihu (viz § 3 zák. pro Čechy ze dne 5. prosince 1874 č. 92 z. z., pro Bukovinu ze dne 8. března 1873 č. 23 z. z., pro Halič ze dne 20. března 1874 č. 29 z. z., pro Korutany ze dne 2. června 1874 č. 91 ř. z., pro Horní Rakousy ze dne 2. června 1874 č. 89 ř. z., pro Dolní Rakousy ze dne 2. června 1874 č. 88 ř. z., pro Štýrsko zák. ze dne 25. března 1874 č. 28 z. z.). Zemský zákon pro Čechy ze dne 5. prosince 1874 ustanovuje v § 3, že při zakládání nových knih pozemkových mohou knihovní tělesa, která zapsána jsou v deskách zemských nebo lenních, na žádost jich držitelů se svolením místodržitelství a zemského výboru přenesena býti do pozemkových knih oněch obcí katastrálních, v jichž obvodu leží; svolení toho jest též zapotřebí, když při zakládání nebo po založení nových knih pozemkových oddělí se část tělesa v deskách zemských neb lenních zapsaného a má-li se pro tuto oddělenou část založiti samostatná vložka v deskách zemských. Neprokáže-li se toto svolení, dlužno při zakládání nových vložek zachovati se dle ustanovení platných o zřizování vložek knihovních pro pozemky, jež nejsou deskovými. Pozemky, které zapsány jsou v knize pozemkové vedené o statcích nedeskových, mohou po založení knih pozemkových, připsány býti ku statku deskovému jen tehdy, byly-li buď při zakládání knih pozemkových aneb později od statku toho odepsány, pak-li na pozemek, jenž má se připsati, nepřipadá daň mnohem větší než na pozemek odepsaný. Zemský soud v Praze zjednatí sobě má prve, než-li odepsání to povolí, dobré zdání místodržitelství a zemského výboru. Podobné ustanovení obsahuje zem. z. pro Moravu a pro Slezsko ze dne 2. června 1874, pro Krajinu ze dne 25. března 1874 a pro Horní Rakousy ze dne 2. června 1874. Zemský zákon pro Halič ze dne 20. března 1874. č. 29 z. z. ustanovuje, že, vzejde-li pochybnost, rozhodovati má o tom, zda jistou nemovitost za deskovou pokládati dlužno, po předběžném slyšení dobrého zdání místodržitelství a zemského výboru zemský soud ve Lvově ohledně nemovitostí ležících v Haliči a Vladiměřsku a zemský soud v Krakově ohledně nemovitostí ležících v bývalém Krakovsku. Zákon pro Moravu vydaný ustanovuje, že deskové nemovitosti v enklavách ležící stejně posuzovati dlužno se slezskými deskovými nemovitostmi, pokud jde o utvoření hlavní knihy; totéž ustanovení obsahuje zem. z. pro Slezsko ohledně moravských enkláv.

Diety.

Dietou nazývá se náhrada útrat stravovacích, které úředníkům cestováním ve věcech úředních vzejdou. (§ 1. dekretu dvor. kanc. ze dne 21. května 1812 sb. zák. pol. sv. 38 č. 71). Pro vyměřování a výplatu diet jsou následující předpisy zákonné rozhodny: dekr. dv. kanc. ze dne 21. května 1812, dále nař. min. vnitra, spravedlnosti a fin. ze dne 3. července 1854 č. 169 ř. z., jež vztahují se na úředníky okresních hejtmanství a dle výn. min. ze dne 9. července 1868 č. 2907 a nař. min. ze dne 23. července 1860 č. 185 též na místodržitelské úřednictvo, konečně nařízení veškerého ministerstva pro státní úředníky platící ze dne 18. června 1873 č. 115 ř. z.

1. Diety náležejí úředníkům na komise cestujícím, a to za cestu mimo sídlo služební (§ 1. a 19. d. dv. kanc. ze dne 21. května 1812), a vyměřují se dle hodnostní třídy státních úředníků (§ 1. a 2. nař. min. ze dne

18. června 1873 č. 115 ř. z.) následujícím způsobem: I. třída hodnostní 20 zl. — II. tř. h. 17 zl. 50 kr. — III. tř. h. 15 zl. — IV. tř. h. 12 zl. 50 kr. — V. tř. h. 10 zl. 50 kr. — VI. tř. h. 8 zl. — VII. tř. h. 6 zl. 50 kr. — VIII. tř. h. 5 zl. — IX. tř. h. 4 zl. — X. tř. h. 3 zl. 50 kr. — XI. tř. h. 3 zl. Auskultanti, praktikanti, elevové a aspiranti patří ve příčině diet do XI. třídy hodnostní.

2. Proti vyměření diety nemůže sobě úředník stěžovati z důvodu, že jiný úředník nižší kategorie ve stejné třídě s ním se nachází. (§ 2. d. dv. kanc. ze dne 21. května 1812).

3. Dieta řídí se skutečnou služební hodností úředníkovou a nikoli titulem jeho. Úředník, jenž mimo svoje služební postavení ještě vyšší titul má, může jen v těch případech diety dle vyšší hodnosti žádati, jestliže tento titul s řádným vykonáváním služby souvisí, ale nikoliv tehda, byl-li jemu jen pro osobu jeho propůjčen (§ 8. jmen. dekr. dv. k.) Zastává-li úředník zároveň dvě skutečná místa služební, náleží jemu dieta dle vyšší hodnosti i když úřední výkon do oboru postavení nižšího náleží (§ 9. jmen. dekr.). O dietách tajných radů obsahuje bližší ustanovení (§ 11. jmen. dekr.).

4. Úředníci nižší kategorie dostávají i při komisích, k nimž se vyšších úředníků užívá, diety jen dle své kategorie vyměřené (§ 12. jmen. dekr.) Výjimka platí jen tehda, jestliže komise úředníka nižší kategorie nápadně vyššího nákladu vyžaduje.

5. Upotřebí-li se diurnistů při komisích, obdrží dvojnásobné diurnum jako dietu, však nikdy více než 1 zl. (§ 13. jmen. dekr., § 3. nař. ze dne 3. července 1854 č. 169 ř. z.)

6. Kancelářští a úřední sluhové, kancelářští a úřední poslové, jakož i všechny ostatní pomocné síly, jež dle svého stupně diet nepožívají, obdrží jako dietu polovici obnosu, jenž pro poslední třídu dietní je vyměřen. (§ 4. jmen. nař. z r. 1854).

7. Vyměření vyšších diet pro státní úředníky, jež mimo mocnářství cestují, děje se v každém případě zvlášť (§ 16. jmen. dekr.).

8. Onemocní-li úředník při komisi, požívá po dobu nemoci diet dále (§ 19. jmen. dekr.).

9. Úředník, jenž z místa komise ve vlastní nebo v jakékoliv jiné neúřední záležitosti se vzdálí, nepožívá po tu dobu žádných diet.

10. Úředníkům okresních hejtmanství a místodržitelství přísluší dle §. 1. nař. z r. 1854 pro cesty v okresu úředním, však jen pro cesty mimo sídlo úřadu, denní plat a to: V. dietní třída 7 zl., VI. tř. 5 zl. 50 kr., VII. tř. 4 zl. 50 kr., VIII. tř. 3 zl. 30 kr., IX. tř. 3 zl., X. tř. 2 zl. 50 kr., XI. tř. 2 zl. 50 kr., XII. tř. 2 zl. Při cestách mimo obvod úřadu přísluší jim diety dle všeobecných předpisů.

Služebníkům okresního hejtmanství a místodržitelství náleží místo diet t. zv. stravné, které obnáší při služném 300 zl. 84 kr., v ostatních případech 56 kr. (§ 17. nař. z r. 1854.) Toto stravné může si sluha účtovat, musí-li jsa poslán v trestní věci nebo při výkonu úředního příkazu nebo v jiném služebním posláním, přes noc v jiném místě zůstatí anebo na komisi vyslaného úředníka provázeti (§ 18. nař. z r. 1854).

Diety náležejí úředníkům též při přesídlení. Zvláštní předpisy o tom obsahuje normale o přesídlení ze dne 13. září 1804 sb. z. p. 22 č. 31 a dekret dv. kanc. z 14. dubna 1845 sb. z. pol. 73 č. 55. Pro určité kate-

gorie úředníků jako na př. státních, zdravotních, technických úředníků, inženýrů, geometrů jsou četné zvláštní předpisy dle místa rozdílné.

Diety advokátů a notářů jsou advokátními a notářskými saz-
bami upraveny.

Diety poslanců: poslanci říšské rady obdrží za dobu své přítomnosti na říšské radě z fondu říšského zastupitelstva denní plat 10 zl., jehož se vzdáti nemohou (čl. I, III. IV. zák. ze dne 10. června 1861 č. 63 ř. z.). Stejně diety obdrží členové delegací za čas své přítomnosti při delegacích (zák. ze dne 11. března 1875 č. 23 ř. z.).

Diplomacie.

I. Účel a význam.

Diplomatické úřady jsou povolány ku pozorování a zastupování zahraničních zájmů státu; v užším smyslu slova jsou diplomatickými orgány vyslanci státu ověření a plnou mocí opatření, kteří jsou ustanoveni ku zastupování veškerých politických zájmů a k udržování mezinárodních styků se státem jiným, v jehož obvodu z pravidla mají své úřední sídlo.

Zevnější poměr státu k ostatním mocnostem závisí z největší části na způsobilosti diplomatů; přirozená bystrost a praktická zkušenost v záležitostech státních jsou prvními podmínkami řádného působení každého diplomata; on musí míti způsobilost rychle se seznamovati s poměry cizího státu, u něhož jest ověřen a správně posuzovati jeho politiku a činitely tu panující. Jeho úkolem jest s cizími státy se dorozuměti o opatřeních, jichž vyžaduje vzájemný prospěch států, a tak udržovati přátelské styky státu jím zastoupeného se zahraničnou státní mocí; za tím účelem má prostředkovati státní smlouvy obchodních, právních a jiných poměrů se týkající, bděti nad jich zachováváním, odstraniti vše, co by mohlo mezinárodní poměry zkaliti a konečně má podávati státu, jež zastupuje, o všech důležitých případech věrné a spolehlivé zprávy. Ne neprávem mluví se tudíž o umění diplomatickém; neboť úlohou každého diplomata jest s vynaložením veškerého důvtipu míti na zřeteli právo a dobro státu, jež zastupuje.

Vývojem států a sesílením jich stala se i diplomacie důležitým činitelem, jenž již záhy dobyt si ve státní správě vynikajícího postavení. Ve starověku záleželo ovšem umění diplomatické toliko ve pletichách a lsti směřujících k tomu, aby stát jeden podmanil si druhý. Lstivá politika Filipa Macedonského oproti řeckým státům jest příkrým toho dokladem. Ve středověku byli jmenovitě papežové mistry diplomacie a skutečně často nabyli značné převahy oproti státům ostatním. Čím více pak rozvíjel se život státní, tím více šířil se všeobecný obyčej vydržovati u cizích dvorů trvalá vyslanectva; vytvořily se pak jisté formy, jichž bylo šetřeno vůči vyslancům cizích států, a jež došly všeobecného uznání, čímž byl položen základ ku mezinárodním zásadám instituce vyslanectví. Při tom stalo se zvykem řaditi jednotlivé státy dle jich moci a dle toho též řídila se míra zevnějších poct zástupcům vzdávaných, při čemž na obřadnost a etiketu diplomatických styků, na lesk při vystupování na cizích dvorech a přednost států a jich vyslanců kladena největší váha, takže nekonečné spory o pořadí byly téměř na denním pořádku. Převaha diplomacie francouzské měla v zápětí zavedení jazyka francouzského jako řeči dvorní a diplomatické. Veliké převraty způsobené francouzskou revolucí, zvláště světové boje Napoleona I. přispěly k tomu, že byla uznána zásada politické rovnováhy mezi mocnostmi evropskými a zároveň též zásady práva mezinárodního.